

PROPOZYCJE TEMATÓW Z JĘZYKA POLSKIEGO NA WEWNĘTRZNĄ CZĘŚĆ EGZAMINU MATURALNEGO

Sesja letnia 2012

I LITERATURA

1. Alegoria w dawnym piśmiennictwie polskim. Porównaj jej funkcje w literaturze wybranych epok od średniowiecza do końca XVIII w.
2. Analizując celowo wybrane utwory, porównaj obrazy Warszawy wykreowane w literaturze XIX i XX wieku.
3. Analizując wiersze Z. Herberta, omów światopogląd Pana Cogito i źródła jego postawy.
4. Analizując wybrane dzieła, przedstaw funkcjonowanie motywu wesela w tekstach literackich różnych epok .
5. Analizując wybrane przykłady, omów funkcjonowanie motywu rodziny w powieściach Mario Puzo.
6. Analizując wybrane przykłady, omów rolę świata fantastycznego w utworach literackich.
7. Antyczne fascynacje Z. Herberta. Przedstaw je, interpretując wybrane wiersze poety.
8. Ballada w literaturze dawnej i współczesnej. Na wybranych przykładach omów zjawisko ewolucji ballady jako gatunku literackiego.
9. Bohater- rycerz w twórczości J. R. Tolkiena i A. Sapkowskiego. Analizując wybrane utwory pisarzy, przedstaw różnorodne jego kreacje.
10. Bohaterowie dynamiczni i ich funkcja w literaturze różnych epok. Omów to zagadnienie, analizując wybrane utwory.
11. Bohaterowie w habitach. Przedstaw sposób ich kreowania i funkcję w wybranych utworach literackich.
12. Charakter powieści kryminalnej. Omów cechy tego gatunku na przykładach utworów z różnych epok.
13. Córki - bohaterki literatury pięknej. Zaprezentuj temat, analizując wybrane przykłady literackie.
14. Dokonaj analizy porównawczej różnorodnych ujęć motywu sądu w literaturze. Wykorzystaj celowo wybrane przykłady.
15. Doświadczenie poczucia bezsensu i absurdu istnienia związane z końcem wieku. Omów problem na wybranych przykładach z literatury młodopolskiej i współczesnej.
16. Fascynacja elementami fantastycznymi w literaturze współczesnej. Omów to zjawisko, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
17. Fascynacja obrzędami ludowymi w literaturze polskiej. Omów to zjawisko, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
18. Filozoficzna zaduma nad człowiekiem i światem w poezji Wisławy Szymborskiej. Omów sposób jej wyrażania w wybranych utworach poetki.
19. Groteska jako sposób kreowania rzeczywistości w utworze. Omów zagadnienie, porównując utwory z różnych epok literackich.

20. Heroizacja i deheroizacja doświadczeń wojennych w literaturze XX i XXI wieku. Omów problem, odwołując się do wybranych utworów.
21. Idealiści i marzyciele w zderzeniu z rzeczywistością. Omów zagadnienie na przykładach dzieł z dwóch wybranych epok.
22. Konformizm i altruizm jako różne postawy wobec świata. Przedstaw zagadnienie, analizując, celowo dobrane utwory literackie.
23. Krecjonizm i dokumentaryzm jako dwie metody przedstawienia świata w literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach z literatury.
24. Kult wielkiego człowieka w poezji. Przedstaw sposoby kreowania sylwetek wybitnych jednostek, analizując utwory wybranych poetów.
25. Łagry i łagry – porównaj literacki obraz rzeczywistości obozowej w twórczości wybranych pisarzy współczesnych.
26. Literackie obrazy wybranego miasta. Przedstaw temat, odwołując się do utworów, w których występuje ten motyw.
27. Literackie portrety ludzi szczęśliwych. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady z literatury polskiej i obcej.
28. Literackie spojrzenia na polską wieś. Omów na wybranych przykładach podobieństwa i różnice.
29. Literatura jako narzędzie walki z nietolerancją. Omów temat, odwołując się do wybranych tekstów literackich różnych epok.
30. Miłość w cieniu grobów. Zaprezentuj sposób ujęcia miłości w utworach K. K. Baczyńskiego i innych twórców pokolenia Kolumbów.
31. Mitologiczne inspiracje twórców literatury fantasy. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
32. Motyw „exegi monumentum” w literaturze polskiej różnych epok. Analizując wybrane utwory, przedstaw sposób funkcjonowania tego motywu.
33. Motyw labiryntu w literaturze. Omów jego funkcjonowanie, odwołując się do wybranych utworów.
34. Motyw matki i macierzyństwa w literaturze. Odwołując się do wybranych tekstów, udowodnij różnorodność ujęcia tego motywu.
35. Motyw morza w literaturze. Odwołując się do wybranych tekstów, przedstaw różnorodność ujęcia tego motywu.
36. Motyw odpowiedzialności obywatelskiej w literaturze polskiej. Omów jego funkcjonowanie na wybranych przykładach.
37. Motyw świata – teatru. Odwołując się do wybranych utworów różnych epok, przedstaw funkcjonowanie tego motywu.
38. Na podstawie analizy utworów z różnych epok przedstaw portret emigranta w literaturze polskiej.
39. Na podstawie analizy wybranych utworów scharakteryzuj zawarty w nich portret ojca.
40. Na podstawie analizy wybranych wierszy omów ewolucję postawy twórczej Leopolda Staffa.
41. Na podstawie analizy wybranych wierszy omów ewolucję postawy twórczej Jana Kasprowicza.

42. Na podstawie manifestów i utworów programowych omów wybrane spory ideowe i artystyczne w polskim życiu literackim XIX i/lub XX wieku.
43. Na wybranych przykładach literackich porównaj sytuację bohaterów skazanych na samotność i samotnych z wyboru.
44. Na wybranych przykładach omów funkcjonowanie motywu walki dobra ze złem w utworach J. R. Tolkiena.
45. Na wybranych przykładach z literatury średniowiecza omów wzorce osobowe i ich związek ze światopoglądem epoki.
46. Na wybranych przykładach z różnych epok objaśnij funkcję konwencji onirycznej w kreowaniu świata przedstawionego.
47. Na wybranych przykładach z twórczości I. Krasickiego omów funkcje satyr, bajek, poematów heroikomicznych w oświeceniowej dydaktyce.
48. Nasi „bracia mniejsi” w literaturze. Omów różne funkcje zwierząt w wybranych utworach.
49. Naturalizm w literaturze polskiej. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
50. Nauczyciele jako bohaterowie literatury polskiej i obcej. Przedstaw i porównaj ich kreacje na podstawie wybranych przykładów.
51. Negatywny bohater, czarny charakter. Ukaż sposób i cel kreowania takich postaci w wybranych utworach literackich.
52. „Niech żyje bal” - porównaj obrazy balów i ich znaczenie w literaturze romantyzmu, dwudziestolecia międzywojennego i współczesności. Odwołaj się do dowolnie wybranych utworów z tych epok.
53. Niewłaściwe wybory, fałszywe kroki, błędy. Omów, jakie były ich przyczyny i konsekwencje w biografii wybranych bohaterów literackich.
54. Obraz Litwy w literaturze współczesnej. Omów sposoby jego kreowania i funkcje, analizując celowo wybrane przykłady (np. twórczość Cz. Miłosza, T. Konwickiego, J. M. Rymkiewicza).
55. Obraz rewolucji w utworach literackich różnych epok. Omów zagadnienie, analizując wybrane utwory.
56. Obyczaje stołu i tradycje kulinarne utrwalone w literaturze polskiej różnych epok. Omów temat na wybranych przykładach.
57. Od Balzaca do współczesności. Omów przemiany sposobu narracji w wybranych powieściach z literatury polskiej i obcej.
58. Odwołując się do wybranych przykładów, omów różnorodność funkcjonowania motywu Arkadii w literaturze.
59. Odwołując się do wybranych utworów z dwóch epok, uzasadnij, że są one zwierciadłem czasu, w którym powstały.
60. Omów sposoby przedstawiania i oceny świata mieszczańskiego w utworach literackich różnych epok.
61. Omów różnice w prezentowaniu wizerunku Boga w wybranych utworach XVI i XVII wieku.
62. Omów sposoby i funkcje nawiązań do twórczości Jana Kochanowskiego w poezji XX wieku.
63. Omów sposoby prezentowania rzeczywistości w najnowszej prozie polskiej. (np. O. Tokarczuk, A. Stasiuk, T. Tryzna, W. Kuczok, P. Huelle).

64. Omów sposób wykorzystywania motywów antycznych w wybranych utworach literatury renesansu i baroku.
65. Omów, analizując celowo wybrane utwory, różne sposoby funkcjonowania tradycji homeryckiej w literaturze polskiej.
66. Pan i sługa w literaturze. Przedstaw różne sposoby ujęcia tematu, odwołując się do wybranych utworów.
67. Parabola jako sposób prezentacji wiedzy o świecie i człowieku. Przedstaw na wybranych przykładach.
68. Paraboliczny charakter baśni. Omów, odwołując się do wybranych utworów należących do tego gatunku literackiego.
69. Pisarz jako świadek epoki. Przedstaw temat, wykorzystując wybrane utwory literatury od średniowiecza do oświecenia.
70. Poetyka naturalistyczna. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów literackich różnych epok.
71. Polaków portret własny. Przedstaw wizerunek Polaków utrwalaony w literaturze polskiej XVI i/lub XVII wieku.
72. Porównaj literackie kreacje dziecka oraz ich funkcje w wybranych utworach.
73. Portret wybranego artysty wyłaniający się z jego dzienników, pamiętników lub listów. Przedstaw, analizując celowo wybrane utwory (np. S. Żeromskiego, Z. Nałkowskiej, W. Gombrowicza).
74. Portrety nauczycieli w literaturze polskiej. Zaprezentuj temat, analizując wybrane utwory.
75. Portrety Żydów w literaturze. Przedstaw i zinterpretuj sposób prezentowania tych postaci, odwołując się do wybranych przykładów.
76. Pory roku i ich funkcje w literaturze różnych epok. Przedstaw na podstawie wybranych przykładów.
77. Posługując się przykładami z literatury XIX wieku, omów literackie nawiązania do archetypicznych postaw mitologicznych.
78. Powstania narodowe jako temat literatury polskiej. Analizując wybrane przykłady, zaprezentuj ich różnorodne ujęcia.
79. Przedstaw dramat pokolenia „apokalipsy spełnionej” na podstawie wybranych utworów K.K. Baczyńskiego, T. Gajcego, T. Różewicza.
80. Przedstaw funkcjonowanie motywu przyjaźni w oparciu o charakterystykę wybranych bohaterów literackich z różnych epok.
81. Przedstaw literackie wizje młodości, jej dążeń i doświadczeń, analizując przykłady z literatury XIX i/lub XX (XXI) wieku.
82. Przedstaw różnorodne ujęcia motywu utopii, analizując wybrane utwory literackie.
83. Przedstaw, na podstawie analizy literackich obrazów, tradycje polskiego dworku szlacheckiego.
84. Przemiana wewnętrzna jako czynnik charakteryzujący bohatera literackiego. Omów problem na wybranych przykładach z literatury obcej XIX i/lub XX (XXI) wieku.
85. Psychika zbrodniarza jako temat literacki. Omów zagadnienie na przykładach z literatury różnych epok.

86. Renesansowa i współczesna koncepcja godności człowieka. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów z literatury.
87. Reportaż – dokument czy utwór literacki? Omów cechy tego gatunku na przykładzie utworów Ryszarda Kapuścińskiego.
88. Rola epizodu oraz bohatera „trzecioplanowego” w strukturze i treści dzieła literackiego. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
89. Rola lektur w kształtowaniu charakterów postaci literackich. Omów problem na wybranych przykładach z literatury XIX i/lub XX (XXI) wieku.
90. Rola pieniądza w życiu bohaterów literackich. Omów zagadnienie w oparciu o wybrane utwory z różnych epok.
91. Rola poezji w dziejach narodu. Omów problem na przykładzie utworów z różnych epok literackich.
92. Różne koncepcje rozumienia szczęścia w literaturze i filozofii. Omów zagadnienie na wybranych przykładach
93. Różne losy Polaków na Syberii i różne sposoby ich ukazywania w twórczości polskich pisarzy XIX i/lub XX (XXI) wieku. Omów temat na wybranych przykładach literackich.
94. Różne sposoby uzasadniania niezawinionego cierpienia w literaturze różnych epok. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
95. Różne wizerunki lekarza w literaturze. Omów zagadnienie, analizując wybrane przykłady z literatury .
96. Różnorodne oblicza władzy. Omów problem na przykładach wybranych dzieł literatury polskiej i obcej.
97. Różnorodne postacie Rosjan w literaturze polskiej. Omów, interpretując przykłady z literatury różnych epok.
98. Scharakteryzuj elementy świata przedstawionego w powieściach fantasy, analizując wybrane przykłady z literatury XXI wieku
99. Scharakteryzuj kodeks postępowania bohaterów, analizując wybrane utwory G. Herlinga - Grudzińskiego.
100. Scharakteryzuj obraz świata szlacheckiego w komediach A. Fredry. Omów na wybranych przykładach.
101. Scharakteryzuj różne koncepcje roli poety w literaturze polskiej okresu oświecenia i romantyzmu.
102. Scharakteryzuj różne ujęcia obrazu prowincji w twórczości pisarzy dwudziestolecia międzywojennego, np. S. Żeromskiego, Z. Nałkowskiej, B. Schulza.
103. Scharakteryzuj ukazany w poezji i dramacie Tadeusza Różewicza obraz świata i człowieka po II wojnie światowej.
104. Scharakteryzuj współczesny obraz Polski i Polaków na podstawie wybranych dzieł literackich pisarzy debiutujących po roku 1989.
105. Siedem polskich grzechów głównych - przedstaw nasze wady narodowe na przykładzie utworów z różnych epok literackich.
106. Taniec w literaturze. Analizując celowo wybrane utwory, porównaj różne sposoby prezentacji tego motywu.

107. Tytuł i motto jako klucz do interpretacji dzieła. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
108. W oparciu o analizę i interpretację wybranych wierszy Adama Asnyka omów filozoficzny dystans, z jakim traktuje przemiany pokoleniowe.
109. W oparciu o wybrane przykłady literackie omów różne role hymnów w kulturze polskiej.
110. Wojna i miłość. Omów na wybranych przykładach sposób, w jaki pisarze łączą te dwa motywy.
111. Wpływ wojny na psychikę ludzką. Omów zagadnienie, odnosząc się do wybranych utworów z literatury XX i/lub XXI wieku.
112. Wykorzystując wybrane utwory, zaprezentuj portret cudzoziemca w literaturze polskiej.
113. Zaprezentuj artystę jako bohatera utworu literackiego. Odwołaj się do literatury staropolskiej i XIX wieku / lub do literatury XX (XXI) wieku.
114. Związek utworu z biografią autora. Zbadaj relacje na podstawie wybranych tekstów (np. A. Mickiewicza, J. Słowackiego, Cz. Miłosza).
115. Związki literatury z polityką. Odwołując się do wybranych przykładów, przedstaw, jak pisarze różnych epok reagowali na bieżące wydarzenia.
116. Żywotność motywów franciszkańskich w poezji polskiej. Przedstaw temat na wybranych przykładach.

II ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

1. Autoportret w literaturze i sztukach plastycznych. Omów sposoby kreacji artysty, analizując wybrane teksty kultury epoki renesansu.
2. Budowniczy Polski Ludowej. Przedstaw literackie i filmowe wizerunki przodowników pracy.
3. Dziecko – istota bezbronna czy mały buntownik? Porównaj różne kreacje bohatera dziecięcego na wybranych przykładach tekstów kultury (literatura, malarstwo i / lub film).
4. Dzieło literackie i jego komiksowa wersja. Na wybranych przykładach porównaj sposoby budowania przekazu.
5. Eros i Thanatos w literaturze Młodej Polski i malarstwie Jacka Malczewskiego. Na podstawie analizy wybranych dzieł przedstaw funkcjonowanie wskazanego motywu.
6. Folklor jako inspiracja pisarzy w różnych epokach. Omów, analizując zgromadzony materiał literacki i ikonograficzny.
7. Funkcjonowanie motywu gór w literaturze i malarstwie romantyzmu. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów.
8. Historia jako inspiracja literatury i malarstwa. Dokonaj analizy porównawczej wybranych dzieł podejmujących ten sam temat.
9. Krajobraz tatrzański w liryce i malarstwie okresu Młodej Polski. Omów sposoby budowania nastroju w wybranych tekstach kultury.
10. Literacka i filmowa krytyka PRL-u. Przedstaw to zagadnienie w oparciu o wybrane teksty kultury.
11. Literackie i malarskie wizje Orientu w XIX wieku. Odwołując się do wybranych tekstów, omów temat. Uwzględnij kontekst kulturowy.

12. Literackie, malarskie i/lub muzyczne impresje na temat pór roku. Przedstaw zagadnienie na podstawie wybranych tekstów kultury.
13. Ludzie pracy w literaturze i malarstwie XIX i XX wieku. Omów, analizując celowo dobrane teksty literackie i dzieła malarskie.
14. Metody budowania nastroju w literaturze i przedstawieniu teatralnym. Przeanalizuj wybrane dzieła.
15. Militaria w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie w oparciu o wybrane przykłady.
16. Motyw apokalipsy i sposoby jego ujmowania w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
17. Motyw mogił w literaturze i sztuce. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych dzieł.
18. Motyw nocy w literaturze i w malarstwie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
19. Motyw powstań narodowych w literaturze i malarstwie. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
20. Motyw powstań narodowych w literaturze i malarstwie. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
21. Motyw rozstania w tekstach kultury. Na wybranych przykładach przedstaw jego różnorodne realizacje.
22. Motyw wędrówki w literaturze i malarstwie. Na wybranych przykładach przedstaw jego różnorodne realizacje.
23. Motyw wiosny i sposoby jego ujmowania w literaturze, malarstwie i muzyce. Omów zagadnienie, odnosząc się do wybranych dzieł.
24. Motywy wampiryczne w literaturze i filmie. Przedstaw to zagadnienie w oparciu o wybrane teksty kultury.
25. Na podstawie wybranych dzieł literackich i malarskich porównaj sposób budowania wizji świata techniką impresjonistyczną i ekspresjonistyczną.
26. Obraz Boga w literaturze i sztuce wybranych epok. Omów na wybranych przykładach.
27. Obraz dworu szlacheckiego w sztuce polskiej różnych epok. Przedstaw na wybranych przykładach.
28. Obraz jesieni w wybranych tekstach kultury. Zanalizuj dosłowny i metaforyczny sens motywu.
29. Obraz lata w wybranych tekstach kultury. Zanalizuj dosłowny i metaforyczny sens motywu.
30. Obraz Sądu Ostatecznego. Porównaj sposoby jego prezentowania w różnych tekstach kulturowych.
31. Obraz Warszawy w literaturze i malarstwie XVIII i XIX wieku. Przedstaw na wybranych przykładach różnorodne sposoby jego prezentowania.
32. Omów funkcje symbolu jako środka wyrazu w poezji i malarstwie baroku lub modernizmu.
33. Omów rolę inspiracji malarskich w twórczości wybranego artysty (pisarza lub reżysera).
34. Parabola jako sposób wyrażania prawdy o rzeczywistości w literaturze i malarstwie. Przedstaw to zagadnienie w oparciu o wybrane teksty kultury XX wieku.
35. Pejzaż romantyczny. Omów jego funkcjonowanie, analizując wybrane dzieła literackie i ikonograficzne.

36. Portrety artystów w sztuce. Porównaj sposób kreowania wybranych bohaterów dzieł literackich i filmowych.
37. Powstanie warszawskie w literaturze, filmie i fotografii. Zaprezentuj sposoby ujęcia tego tematu.
38. Przyroda ojczysta jako temat i źródło inspiracji artystycznych. Omów zagadnienie na wybranych przykładach z literatury i malarstwa.
39. Romantyczny wędrowiec, pielgrzym, tułacz. Wyjaśnij sposoby jego prezentowania w różnych tekstach kulturowych.
40. Odwołując się do wybranych przykładów, przedstaw różne ujęcia motywu Raju w literaturze i malarstwie.
41. Sceny batalistyczne. Porównaj sposoby ich obrazowania w literaturze i sztukach plastycznych.
42. Scharakteryzuj sposoby ukazywania ludzkiego cierpienia, analizując przykłady z różnych dziedzin sztuki XX wieku.
43. Symbolika przedmiotów w malarstwie i poezji barokowej. Analizując zagadnienie, odwołaj się do wybranych przykładów.
44. Turpizm i jego funkcje w literaturze i innych dziełach sztuki. Omów na wybranych przykładach.
45. Warszawa oraz jej mieszkańcy w twórczości Bolesława Prusa i na obrazach Aleksandra Gieryskiego. Porównaj literackie i malarskie widzenie świata.
46. Wizerunek Matki Bożej w średniowieczu. Odwołaj się do przykładów z różnych dziedzin sztuki.
47. Wybrane bohaterki mitów, np. Wenus, Demeter, Atena... jako archetypy funkcjonujące w różnych tekstach kultury. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
48. Zaprezentuj na wybranych przykładach funkcjonowanie motywu macierzyństwa w literaturze i sztuce.
49. Zbigniew Herbert i Krzysztof Kieślowski jako twórcy dekalogu człowieka czasów zagrożenia – odwołując się do wybranych dzieł wskaż podobieństwa i różnice.
50. Zwierzę jako temat w dziełach malarskich oraz bohater utworów literackich. Przedstaw różne sposoby ujęcia tego tematu.
51. Żywotność mitu ikaryjskiego w literaturze i malarstwie. Omów funkcje motywu, odwołując się do wybranych dzieł.

III JEZYK:

1. Analizując przykłady zarządzeń, uchwał, instrukcji, podań, omów charakterystyczne cechy stylu urzędowego.
2. Analizując zgromadzony przez siebie materiał językowy, scharakteryzuj język Twoich rówieśników.
3. Błąd językowy jako źródło komizmu. Dokonaj analizy wybranego materiału językowego, np. tekstów zapożyczonych z zeszytów uczniowskich, tekstów kabaretowych i innych.
4. Ekspresja i impresja. Analizując celowo zgromadzony materiał językowy, scharakteryzuj elementy wypowiedzi świadczące o intencjach nadawcy.
5. Fonetyczne środki stylistyczne jako składniki artystycznego języka poezji. Omów temat, analizując wybrane przykłady.

6. Funkcje stylizacji biblijnej w literaturze różnych epok. Zanalizuj wybrane przykłady.
7. Funkcje stylizacji w literaturze polskiej. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
8. Imię, nazwisko, przydomek, pseudonim. Omów różne typy i funkcje osobowych nazw własnych w literaturze i publicystyce.
9. Język Internetu. Omów jego zgodność z obowiązującymi kryteriami poprawności językowej.
10. Język manifestów programowych. Scharakteryzuj zastosowane w nich środki retoryczne.
11. Język mówiony jako tworzywo literatury, np. w twórczości Bolesława Prusa, Juliana Tuwima, Mirona Białoszewskiego, Stanisława Barańczaka. Dokonaj analizy materiału językowego wybranych utworów.
12. Język współczesnej publicystyki – nowomowa czy poprawna polszczyzna? Przedstaw problem na podstawie zebranego materiału badawczego.
13. Język wybranego środowiska zawodowego – scharakteryzuj go, wykorzystując zebrany materiał językowy.
14. Kazanie, wykład, przemówienie sądowe, mowa pogrzebowa. Na wybranych przykładach z literatury omów charakterystyczne cechy stylu przemówień.
15. Kolokwializmy w poezji i ich funkcje. Przedstaw zagadnienie na podstawie wybranych utworów.
16. Komizm słowny i sposoby jego realizacji w literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach z różnych epok.
17. Konstrukcje składniowe: mowa zależna, pozornie zależna i niezależna oraz ich funkcja w dziele literackim. Przedstaw temat, odnosząc się do konkretnych przykładów.
18. Na przykładzie języka uczniów omów zjawisko zapożyczeń we współczesnej polszczyźnie.
19. Na wybranych przykładach omów zjawisko stylizacji archaicznej i jej funkcje w literaturze.
20. Neologizm jako środek artystycznego wyrazu w twórczości Mirona Białoszewskiego. Omów jego funkcje, analizując wybrane przykłady.
21. Oceń wybrane relacje sportowe, biorąc pod uwagę kryteria poprawności językowej.
22. Od sztuki pisania listów do SMS – ów. Analizując wybrane przykłady, przedstaw ewolucję języka i formy listów.
23. Omów charakterystyczne cechy języka poezji awangardowej dwudziestolecia międzywojennego.
24. Omów funkcję impresywną języka, analizując wybrane przemówienia współczesnych polityków.
25. Omów na wybranych przykładach charakterystyczne cechy języka utworów epoki baroku.
26. Omów na wybranych przykładach tekstów kultury podstawowe chwytów artystycznych.
27. Pleonazmy i tautologie w środkach masowego przekazu. Omów mechanizmy ich powstawania.
28. Przedstaw funkcję ideowo- artystyczną zdrobnień w wybranych tekstach literackich.
29. Przedstaw swoiste cechy językowe wybranych tekstów współczesnych piosenek polskich.
30. Przysłowia jako źródło wiedzy o kulturze minionych epok. Omów to zagadnienie w oparciu o wybrane przykłady.

31. Przywołując wybrane przykłady literackie, omów sposoby wykorzystywania w nich gwary ludowej.
32. Scharakteryzuj język i styl wybranej epoki literackiej na przykładzie tekstów różnych autorów.
33. Środki retoryczne i ich funkcja w publicystyce renesansu i oświecenia. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
34. Tak mówi Leśmian... Analizując wybrane teksty Bolesława Leśmiana, określ rolę języka.
35. Tak mówią bohaterowie literaccy. Omów język wybranych postaci ze szczególnym uwzględnieniem cech ujawniających ich przynależność środowiskową i charakter.
36. Twoje miasto w nazwach własnych. Analizując wybrane przykłady, przedstaw źródła nazw i ich związki z odrębnością historyczno – geograficzną miasta.
37. Typowe dla poezji dziecięcej środki stylistyczne i ich funkcja. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
38. Tytuły i nagłówki prasowe. Omów ich funkcje oraz zasady konstruowania.
39. Wieloznaczność wyrazów i jej konsekwencje dla procesu komunikacji. Omów zagadnienie na wybranych przykładach tekstów kabaretowych.
40. Właściwości wywiadu jako formy wypowiedzi. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
41. Zanalizuj literackie opisy przyrody, biorąc pod uwagę zastosowane środki językowe i stylistyczne.
42. Zaprezentuj bogactwo neologizmów i ich funkcje w utworach wybranych poetów (np. B. Leśmiana, J. Tuwima, M. Białoszewskiego).
43. Zaprezentuj różne typy imion stosowanych w Polsce. Na podstawie wybranego materiału omów ich znaczenie, budowę i pochodzenie.

Opracowali:

mgr Milena Bielenis
mgr Arkadiusz Hrycyk
mgr Jolanta Jakubik
mgr Dorota Jesiotr
mgr Mariola Konicka

Szkoła skorzysta także z tematów zamieszczonych w „Informatorze o egzaminie maturalnym od 2008 roku, język polski”, opublikowanym na stronie internetowej CKE.(www.cke.edu.pl).

(CKE) PRZYKŁADOWE TEMATY NA USTNĄ CZĘŚĆ EGZAMINU

I LITERATURA

1. Różne sposoby personifikowania zła w XIX i XX wieku. Przedstaw je, analizując wybrane utwory literackie.
2. Relacje pomiędzy człowiekiem a społeczeństwem. Przedstaw je, analizując wybrane utwory autorów literatury współczesnej (np. P. Huelle, A. Stasiuk, W. Kuczok).
3. Różne typy bohaterów w literaturze współczesnej. Scharakteryzuj je na podstawie analizy wybranych utworów epickich.

4. Samotność bohatera romantycznego i człowieka współczesnego. Scharakteryzuj i porównaj wybranych bohaterów literackich.
5. Scharakteryzuj cechy i sposoby kreowania wybranych bohaterów powieści poetyckiej.
6. Dramat niespełnienia ludzkich marzeń przedstawiony w literaturze. Określ jego przyczyny i konsekwencje, analizując wybrane utwory pozytywizmu.
7. Porównaj sposoby wykorzystania mitów i legend średniowiecza w wybranych utworach literatury współczesnej.
8. Związki współczesnej polskiej poezji z twórczością Jana Kochanowskiego. Określ charakter tych związków, analizując wybrane utwory liryczne.
9. Analizując wybrane utwory pozytywizmu, przedstaw różne sposoby przekazywania prawdy historycznej w literaturze tej epoki.
10. Różne wizje przyszłości zawarte w literaturze fantastycznonaukowej. Scharakteryzuj je, analizując wybrane powieści.
11. Analizując wybrane utwory liryczne, scharakteryzuj różne sposoby rozrachunku poety z własną przeszłością.
12. Analizując „Kwiatki św. Franciszka” i utwory literatury współczesnej wyrastające z tradycji franciszkańskiej, przedstaw zawartą w nich koncepcję ludzkiego istnienia.
13. Porównaj istotę symbolicznego wykorzystania motywu drogi krzyżowej w literaturze romantycznej i współczesnej.
14. Sposoby ukazywania bohaterskiej śmierci w literaturze. Scharakteryzuj je na przykładzie wybranych utworów powstałych w dwóch epokach literackich.
15. Analizując wybrane utwory poetyckie Młodej Polski, przedstaw różnorodne sposoby wykorzystania motywu zmierzchu w liryce epoki.
16. Obrazy miejsc sakralnych w literaturze pozytywizmu. Przedstaw je i określ ich funkcje w budowaniu przesłania dzieła literackiego. Odwołaj się do wybranych tekstów.
17. Oceny rozwoju cywilizacyjnego wyrażone w tekstach literackich dwudziestolecia międzywojennego. Przedstaw je, analizując wybrane utwory.
18. Przedstaw znaczenie przedmiotów w budowaniu struktury wybranych nowel pozytywistycznych.
19. Przestrzeń jako element świata przedstawionego w dziele literackim. Określ jej charakter i funkcje w twórczości wybranego pisarza.
20. Analizując wybrane przykłady reportaży literackich, zbadaj relacje między autorem a bohaterem. Sformułuj wnioski na temat dostrzeżonych prawidłowości.

II ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

21. Dialog z tradycją literacką w obrazach i rzeźbach. Analiza wybranych dzieł.
22. Porównaj sposoby charakteryzowania określonej warstwy społecznej w wybranych utworach literackich dwudziestolecia międzywojennego i ich ekranizacjach.
23. Odwołując się do wybranych przykładów z literatury i malarstwa, porównaj różne sposoby przedstawiania lęku w dziele sztuki.
24. Różne sposoby tworzenia kolorytu lokalnego w literaturze i malarstwie. Zanalizuj wybrane przykłady z jednej epoki (np. romantyzmu).
25. Rozrachunek z historią najnowszą w dziełach polskiej szkoły filmowej inspirowanych literaturą. Omów problem na podstawie ekranizacji wybranego utworu prozatorskiego.
26. Symboliczne znaczenie barw w utworze literackim i dziele malarskim. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów kultury jednej epoki (np. Młodej Polski).
27. Różne sposoby ukazywania piękna ludzkiego ciała. Porównaj je, analizując przykłady z literatury i sztuki współczesnej.
28. Literackie i fotograficzne świadectwa czasu wojny. Porównaj wartości poznawcze interpretowanych przykładów literatury faktu i zdjęć reportażowych.
29. Jak się buduje nastrój grozy? Porównaj zabiegi artystyczne wykorzystywane przez literaturę i film.

30. Metody budowania nastroju w literaturze i przedstawieniu teatralnym (analiza wybranego dzieła literackiego i jego realizacji scenicznej).
31. Artystyczne interpretacje wybranego powstania narodowego w literaturze i malarstwie (analiza porównawcza dzieł).
32. Symbol jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie – omów jego najciekawsze Twoim zdaniem wykorzystania. Scharakteryzuj kryteria oceny, którymi się posłużyłeś przy wyborze.
33. Filmy Andrzeja Wajdy jako interpretacje dzieł literatury polskiej. Zanalizuj wybrane przykłady.
34. *Temat wybrany w sesji letniej 2011.*

III JEZYK

35. Funkcje znaków przestankowych w budowaniu przesłania dzieła literackiego. Omów je na podstawie analizy wybranych utworów liryki współczesnej.
36. Różne sposoby budowania definicji pojęć. Określ je, analizując artykuły hasłowe wybranych słowników.
37. Funkcje ezopowego języka w twórczości nowelistycznej jednego z pisarzy epoki pozytywizmu. Określ je, analizując wybrane utwory.
38. Językowe sposoby kreowania obrazu świata w reklamie telewizyjnej. Zanalizuj wybrane przykłady.
39. Scharakteryzuj język wybranych bohaterów literackich. Uwzględnij cechy ujawniające ich przynależność środowiskową i charakter.
40. Język mówiony jako tworzywo literatury, np. w twórczości Bolesława Prusa, Juliana Tuwima, Mirona Białoszewskiego, Stanisława Barańczaka. Analiza celowo dobranych utworów.
41. Analizując wybrane polemiki prowadzone na łamach czasopism, przedstaw zastosowane chwytły erystyczne i określ ich funkcje.
42. Określ funkcję retorycznych środków językowych, analizując wybrane dzieła literatury współczesnej.
43. Sztuka przekonywania a manipulacja językowa – porównaj sposoby wykorzystania środków językowych we współczesnych polskich tekstach propagandowych.
44. Oceń poprawność językową wybranych tekstów prasowych. Scharakteryzuj kryteria, którymi się posłużyłeś.
45. Język jako źródło wiedzy o życiu minionych pokoleń. Przedstaw zagadnienie, analizując warstwę językową wybranych utworów pamiętnikarskich z określonej epoki (np. baroku).
46. Wieloznaczność wyrazów i jej konsekwencje dla procesu komunikacji. Omów zagadnienie analizując wybrane przykłady tekstów kabaretowych.
47. Wpływ poprawności politycznej na język. Przedstaw zjawisko i dokonaj jego oceny na przykładach wybranych tekstów prasowych.
48. Różne sposoby indywidualizacji języka poetyckiego. Scharakteryzuj je na wybranych przykładach utworów poetów należących do określonej grupy poetyckiej.
49. Dialekty terytorialne języka polskiego jako tworzywo literackie. Zanalizuj wybrane utwory.
50. Środki poetyckiego obrazowania w prozie XX wieku. Omów je na wybranych przykładach.
51. Przedstaw charakterystyczne cechy języka internautów, analizując przykłady wypowiedzi z wybranych list dyskusyjnych.
52. Różne odmiany stylu publicystycznego. Porównaj je, analizując język i styl artykułów wybranych z aktualnej prasy i czasopism.
53. Język Twoich rówieśników – scharakteryzuj na podstawie analizy zgromadzonego materiału językowego.